

Det Kongelige Danske Kunstakademi Kunstakademiets Arkitektskole

Konferencen »Bygningsarkæologien før i tiden, i nutiden og i fremtiden«.
Kunstakademiets Arkitektskole 13.-15. april 2007
Rapport til Nordisk Kulturfond

BAGGRUND

Bygningsarkæologien er et redskab til at afdække og til at forstå konstruktive, funktionelle, æstetiske og historiske værdier – frem for alt i bygningskulturen. Den arkæologiske relation udspringer af det stratigrafiske element. I arkæologiske udgravninger afdækkes lag for lag, som hver især repræsenterer en tidsperiode dateret af de fund, som gøres i lagene. Lagene danner tilsammen en stratigrafi. Den bygningsarkæologiske undersøgelse afdækker de forskellige tidslag i en bygning ved at registrere historiske spor og konstruktive detaljer indbyrdes tidsmæssige forhold – dvs. stratigrafien i bygningen. Stratigrafien knytter sig til bygningen i dens fulde tredimensionalitet og omfatter også elementer, der er fjernet men har efterladt sig spor. Bygningsarkæologien omfatter desuden spor i og omkring bygningen, som illustrerer arbejdsredskaber, -teknikker og –metoder i byggeprocessen. Arkæologiske udgravninger kan selv sagt også indgå i bygningsarkæologiske undersøgelser. Begrebet 'bygningsarkæologi' anvendes undertiden også i forbindelse med andre typer af konstruktioner, f. eks. skibe.

Tidslagene eller tidshorisonterne fortæller historie på flere niveauer: arkitektur- og kunsthistorie, bygningsens historie, historien om livet i bygningen, konstruktionens og materialernes historie osv. Derfor

Odense Adelige Jomfrukloster. Lagprofil i kælderen. Odense Adelige Jomfrukloster. Tidslag fra middelalder, renæssance, barok og klassicisme. Foto Ebbe Hædersdal 1977 og 2008.

er bygningsarkæologien ikke alene et vigtigt redskab for restaureringsarkitekter og arkæologer men også for etnologer, konservatorer, historikere og kunsthistorikere, antikvarer og andre museumsfolk.

Bygningsarkæologien har rødder tilbage til midten af 1700-årene og til den tyske arkæolog og kunsthistoriker J. J. Winckelmann. I 1800-årene blev disciplinen – oftest under navnet kunstartkæologi – anvendt for at skabe klarhed om stilperioder og stilelementer i det monumentale byggeri. I de sidste 3-4 årtier af 1800-årene blev også by- og landhuse i stigende grad inddraget i forsknings- og bevaringsarbejdet. Begrebet 'kunstartkæologi' blev for snævert. Den ældst kendte anvendelse af betegnelsen 'bygningsarkæologi' går tilbage til en artikel i det danske tidsskrift *Architekten* fra 1902 af restaureringsarkitekten H. B. Storck. I første halvdel af 1900-årene udviklede faget sig til at være et redskab til at forstå bygninger og deres historie.

Selvom bygningsarkæologien er det vigtigste redskab til at erkende bevaringsværdierne i vores bygningskultur, har undervisning og forskning i emnet været kraftigt nedprioriteret i de senere årtier i dele af Norden. Samtidig er interessen for disciplinen øget markant i landene omkring os og i ICOMOS-regi (International Council on Monuments and Sites). Derfor gav bygningsarkæologer fra forskellige faggrupper i de nordiske lande udtryk for, at tiden var kommet til at revitalisere faget og få øget forståelsen for bygningsarkæologien som metode.

FORMÅL

Med forelæsninger, diskussioner og uformelt samvær skulle konferencen give rig lejlighed til at vende tanker om fagets rolle i formidlingen og forvaltningen af kulturarven, i restaurering, i teori og i praksis og ikke mindst til at etablere nye kontakter. Konferencens formål kunne sammenfattes i følgende punkter:

- at udvikle samarbejdet mellem de faggrupper, der arbejder med bygningsarkæologi som et vigtigt redskab i formidlingen og forvaltningen af den arkitektoniske kulturarv – arkitekter, bygningsarkæologer, etnologer, konservatorer, kunsthistorikere, antikvarer og andre interesserede fra museumsområdet.
- at få mere liv og struktur i samarbejdet mellem de nordiske lande.
- at skabe interesse blandt studerende for faget.
- og ikke mindst at få etableret et nordisk forum for bygningsarkæologi, som fremover vil kunne udbrede kendskabet til faget, tage initiativer til debatter om fagets fremtid, fælles eller parallelle forskningsprojekter i nordiske lande, nyhedsbreve, fælles publikationer etc.

Institut I – Institut for bygningskultur – på Kunstakademiets Arkitektskole i København påtog sig rollen som vært for konferencen, og Nordisk Kulturfond støttede projektet med en bevilling på 100.000 danske kroner.

INFORMATIONSTRATEGI

Allerede fra planlægningens begyndelse var det tanken at formidle budskabet om konferencen på en nyetableret hjemmeside www.buildings-archaeology.net, som i de kommende år skal bygges op og præsentere:

- hvad der findes af bygningsarkæologisk forskning i Norden (kort beskrivelse inkl. illustrationer).
- hvilke undervisningstilbud, der findes i Norden: kurser, programmer m.v. (kort beskrivelse, program, illustrationer).
- aktuelle arrangementer som f. eks. konferencer, foredrag etc.

www.buildings-archaeology.net

Om bygningsarkæologi	Forskning & undervisning	Arrangementer	Nyheder & publikationer	Kontakt
Links				
<ul style="list-style-type: none">• Nordisk konference• Formål• Indhold• Tid og sted• Tilmelding• Program• Vært og støtтеgivere				
<i>Til venstre. Bjærmøde kirke 1983. I midten. Bulladen ved Tyrstrup præstegård 1982. Til højre. Konsistoriehuset ved Københavns universitet 1985. Foto: Ebbe Hædersdal.</i>				
DEN NORDISKE KONFERENCE »BYGNINGSARKÆOLOGIEN FØR I TIDEN, I NUTIDEN OG I FREMTIDEN«.				

- aktuelle undersøgelser og bygningsarkæologiske nyheder (nyhedsbreve).
- bygningsarkæologiske publikationer (kort beskrivelse med illustrationer) m.m.

www.buildings-archaeology.net

Nyhedsbrev nr 1, 2007

1. Skottenborg 9A i Viborg flyttet til Den gamle By!
- 2a. Konferencen »Bygningsarkæologien før i tiden, i nutiden og i fremtiden«.
- 2b. Eksempler på indlæg i fredagsprogrammet.
- 2c. Eksempler på indlæg i lørdagsprogrammet.
- 2d. Orkesstøt Drive-In spiller ved festmiddagen.
- 2e. Eksempler på ekskursionsmål.
3. Ny hjemmeside om bygningsarkæologi

1. Skottenborg 9A i Viborg flyttet til Den gamle By!
- I forbindelse med Den Gamle Bys kommune udvælgelse med et 1900-tals kvarter, skal der samles bygningsind fra perioden ca. 1850-1940. Det første gadehus er på nuværende tidspunkt skilt set og omgarnet på maaen, indtil det skal genopføres. Det drejer sig om Skottenborg 9A i Viborg, som blev opført på en i 1852 udstykket grund lidt vest for den gamle syngeskole og repræsenterer den laveste klasse i byen i perioden, hvor industrialiseringen og byernes vokseværk for alvor er i gang.

Huset blev formodentlig opført umiddelbart efter grundens skilje, altså omkring 1852, og stod indtil 1924 i én etage med fuldt udstyret fageage. Der var indrettet fire lejligheder – to i stuen og to på loftet. I 1904 blev der bygget en etage ovenpå, men tagværket blev genanvendt som tagværk. Ydervæggene var – lidt overraskende – men sandsynligvis for at undgå sætningsskader – bygget som trækonstruktion med indvendig træloftbeklædning og

udvendig skalmuring svarende til stueetagens ydervæg. Herefter var huset indrettet med seks lejligheder. Ved senere ombygning blev der også ændret på stueetagen, hvor bl.a. en portgenhængning blev stiftet, og den blev indrettet en lille butik.

Forud for nedtagning af huset er der foretaget nøjagtige opmålinger bl.a. ved hjælp af totalstationer.

Efter lidt begyndelsesvanskeligheder havde hjemmesiden premiere 1. december 2006. Her blev det foreløbige konferenceprogram lagt ud og siden i flere omgange udvidet, efterhånden som flere og flere oplysninger forelå. En formel invitation til konferencen blev med lidt forsinkelse udsendt i slutningen af januar måned 2007. I alt udsendtes 5-600 e-mails til forsknings- og uddannelsesinstitutioner i Norden, til relevante museer og myndigheder, og til privatpraktiserende fagfolk med opfordring til at videresende invitationen. Det reelle antal mails kan derfor ikke opgøres.

Det var fra begyndelsen planlagt, at man på hjemmesiden skulle kunne hente gratis nyhedsbreve om bygningsarkæologien i Norden, bl.a. med nyt om konferencen. Det tog dog længere tid end ventet at samle tilstrækkeligt materiale ind til det første nyhedsbrev, som kunne udsendes omkring 1. marts 2007. Det viste sig imidlertid at være en særdeles vigtig reklame for konferencen. I løbet af februar måned var der indkommet ca. 100 tilmeldinger, i løbet af de efterfølgende to-tre uger tilmeldtes yderligere ca. 80 deltagere – begge tal inklusive arrangører og inviterede forelæsere. At nyhedsbreve og konferenceprogram – på hjemmesiden, i en pdf-udgave og som papirudgave ved konferencens afvikling – var tilgængelige i både en dansk/norsk og en svensk udgave blev af mange opfattet som et positivt indslag.

Indbydelsen kan hentes på følgende links:

http://www.buildings-archaeology.net/pdf/Indbydelse_til_konferenceDK.pdf (dansk/norsk).

http://www.buildings-archaeology.net/pdf/Inbjudan_till_byggnadsarkeologisk_konferens.pdf (svensk).

Nyhedsbrevet kan hentes her:

<http://www.buildings-archaeology.net/pdf/BA-News2007-01B.pdf> (dansk/norsk).

<http://www.buildings-archaeology.net/pdf/BA-News2007-01BSE.pdf> (svensk).

Konferencen blev også omtalt på følgende hjemmesider:

<http://www.byfo.dk/visNyhed.asp?artikelID=1843>

<http://www.bygningskultur.dk/default.aspx?ai=141&id=10>

http://www.hgo.se/bruk/aktuellt_if.html

KONFERENCEAFGIFT OG DELTAGERANTAL

Ved konferencens planlægning var der regnet med 2 betalingskategorier: fuld deltagerafgift svarende til 1000 D. kr. og en særlig afgift for studerende/forskerstuderende på 250 D. kr. Det var tanken med den særlige afgift for de sidstnævnte kategorier at give dem en bedre chance for deltagelse, at stimulere interessen for bygningsarkæologien i den yngre generation og at give dem muligheder for at skabe kontakter på tværs af landegrænserne. Til konferencen tilmeldtes 27 studerende og 7 Ph. D-studerende, medens antallet af deltagere, som betalte fuld afgift, nåede op på 112. I tilmeldingsperioden blev arrangørerne kontaktet af en del interesserede fra både Danmark og Sydsverige, som kun havde mulighed for at deltage i fredagsprogrammet, og derfor ville høre, om der var mulighed for rabat. Efter lidt betænkningstid blev det besluttet at åbne for deltagelse i fredagsprogrammet for halv deltagerafgift (500 D. kr.). Dette skridt gav yderligere 17 deltagere. Hertil kom indbudte foredragsholdere og arrangører, som ikke skulle betale conferenceafgift, i alt 13 deltagere.

Ved konferencens åbning udeblev 14 deltagere p. g. a. sygdom eller andre forhindringer. Kun én nåede at afmelde sig rettidigt og fik tilbagebetalt deltagerafgiften.

Det samlede deltagerantal blev i alt 176 (162), og konferencen var på denne baggrund en meget stor

Konferencedeltagerne strømmer til fra nær og fjern. Foto: Jan Ahlström 2007

succes. Deltagerantallet fra de enkelte nordiske lande fordelte sig, som følger: Danmark 94 (53,41%), Sverige 47 (26,7%), Norge 31 /17,61%), Finland/Åland 2 (1,14%), Island 1 (0,57%) og Færøerne 1 (0,57%). Antallet af deltagere fra Finland og Færøerne havde været en anelse bedre, hvis ikke to af de indbudte forelæsere var blevet sygemeldt i sidste øjeblik. Den enlige deltager fra Færøerne (Torvaldur Weihe) overtog forelæserens manuskript, medens den anden af de finske forelæsere udvidede sit indlæg, således at han også udfyldte den tid, der var afsat til kollegaen. Det begrænsede fremmøde fra Finland/Åland var dog særdeles skuffende for arrangørerne set på baggrund af den intensive information om konferencen og de ekstra anstrengelser for at tilvejebringe et informationsmateriale på både dansk/norsk og svensk. På forespørgsler om årsagen til det begrænsede fremmøde har man henvist til konferencens tidspunkt. Der har dog ikke været indikationer om dette ved kontakterne med finske kolleger før konferencen. Der er derfor taget skridt til en diskussion af problemet i forbindelse med et kommende styringsgruppemøde i Nordisk forum for bygningsarkæologi; idet vi anser det for væsentligt at få vores finske kolleger mere inddraget i fremtidige aktiviteter.

PROGRAM

Konferencen blev afholdt over tre dage – fredag den 13., lørdag den 14. og søndag den 15. april. Konferencen åbnedes af professor i restaurering, Gregers Algreen-Ussing, som talte om bygningsarkæologien som leverandør af både et 'erindringsrum' og et 'erfaringsrum'. Resten af dagen var helliget landsindlæg af indbudte forelæsere. Målet var at give et overblik over undervisning og forskning i faget og anvendelsen af nye teknikker for de enkelte lande i Norden. Dagen blev afsluttet af lektor Lene Larsens forelæsning om nogle af de vigtige historiske bygninger på Holmen – konferencens hjemsted.

På andendagen havde alle deltagere mulighed for at bidrage med et indlæg. Den bredt formulerede titel på konferencen gav vide rammer for bidragene. Da der ikke viste sig at være gennemgående temaer, blev bidragene delt op i tre grupper. Deltagerne kunne herefter frit vælge imellem bidragene i de enkelte grupper. Alle foredragsholdere havde til disposition 30 minutter inkl. diskussion. Ved udløbet af foredragsholderens tid blev der ringet med en klokke uden for hvert af auditorierne. Herefter var der en pause på 5 minutter, hvor deltagerne kunne skifte gruppe. Det gav en forholdsvis problemfri afvikling af det omfattende og nuancerede program. Om aftenen var der festmiddag i Arbejdermuseets smukke festsal og dans til musik fra orkesteret Drive-In.

Konferencen afsluttedes med tredjedagens ekskursioner. Der var udvalgt fire ekskursionsmål: 1) Ruinerne under Christiansborg, 2) Domhuset og Metropolitanskolen, 3) Konsistoriehuset og Professoreboligen på Københavns universitet og 4) Ildebrandenes København. Deltagerne inddeltes i fire grupper, som hver begyndte ved et af ekskursionsmålene og siden fortsatte til det næste. Alle deltagere fik ved denne rotering mulighed for at se og høre om de udvalgte ekskursionsmål. Alle rundvisningerne ledtes af engagerede guider. Ekskursionen og konferencen afsluttedes med en fælles spisning i Nationalmuseets medarbejderkantiner.

Det Kongelige Danske Kunstakademi Kunstakademiets Arkitektskole

Konferencen »Bygningsarkæologien før i tiden, i nutiden og i fremtiden«
Kunstakademiets Arkitektskole 13.-15. april 2007
Konferenceprogram

Konferencens hovedsigte er at udvikle samarbejdet mellem de faggrupper, der arbejder med bygningsarkæologi som et vigtigt redskab i formidlingen og forvaltningen af den arkitektoniske kulturarv. Der lægges desuden stor vægt på at skabe interesse blandt studerende for faget.

En andet mål er at få mere liv og struktur i samarbejdet mellem de nordiske lande. Endnu et mål er at få etableret et nordisk forum for bygningsarkæologi, som fremover vil kunne udbydere kendskabet til faget, tage initiativer til debatter om fagets fremtid, fælles eller parallelle forskningsprojekter i nordiske lande, nyhedsbreve, fælles publikationer etc.

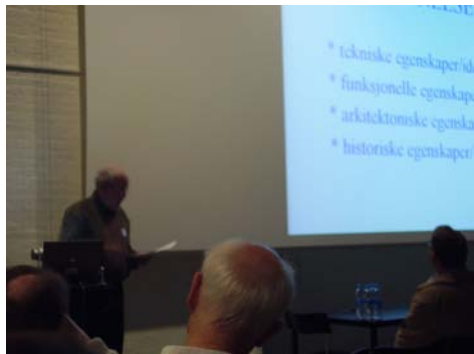
Med forelæsninger, diskussioner og uformelt samvær skulle konferencen give rig lejlighed til at vende tanker om fagets rolle i formidlingen og forvaltningen af kulturarven, restaurering, i teori og i praksis og ikke mindst til at etablere nye kontakter.

BAGGRUND

Ordet 'bygningsarkæologi' kan lade tanken hen på arkæologiske udgravninger. Den væsentligste sammenhæng er dog det strategiske element. I arkæologiske udgravninger afspejles lag for lag, som hver især betegner en tidsperiode dateret af de fund, som gøres i lagene. Lagene danner tilslut-

Odense Atelege Jomfrukoster. Lagprofil i kælderen. Foto: Ebbe Hæderstedt 1977. Professoreboligen, Køb. universitet. Bygningsstratigrafi alle tre dimensioner. Foto: N.O. Gravenegaard 1992.

Tv. Hans Jacob Hansteen på podiet. Th. Uden mad og drikke duer helten ikke. Fotos Jan Ahlström.

Nærmere oplysninger om konferencens indhold findes på følgende links:

<http://www.buildings-archaeology.net/> (dansk/norsk).

<http://www.buildings-archaeology.net/Konferens2007SE.html> (svensk).

eller i conferenceprogrammet:

<http://www.buildings-archaeology.net/pdf/BYGARKKONF-program.pdf> (dansk/norsk).

<http://www.buildings-archaeology.net/pdf/BYGARKKONF-programSE.pdf> (svensk).

SAMMENFATNING

En af bygningsarkæologiens nestorer i Norden, tidligere professor i Trondheim og tidligere byantikvar i Oslo, Hans Jacob Hansteen, blev bedt om at give et sammenfattende indtryk af konferencen ved afslutningen af de mundtlige sessioner på andendagen. I det følgende gives et uddrag af hans bemærkninger:

»TILSLUTNINGEN til konferansen var formidabel med 175 deltagere og viser

- et tydelig behov for den faglig-sosiale møteplassen i form av en forholdsvis uformell flerfaglig arena

Et frisk åndepust og en god kollegial snak gør godt i det fine vejr. Fotos Jan Ahlström 2007.

Tv. Konferencedeltagerne samles til festmiddag i Arbejdermuseet. Th. øverst. Kjeld Borch Vesth fortæller om Absalons borg under Christiansborg slot. Th. nederst. Ekskursionsdeltagere i Københavns universitets bondefængsel. Fotos. Jan Ahlström 2007.

- et stort mangfold, utveksling og overføring av erfaringer som omfatter metoder, teknikker og vitenskaplige resultater. Jeg våger ikke å forsøke å trekke hovedlinjer fra erfaringene, unntatt en: Ny teknologi og ny teknikk gir nye muligheter.
- et stort mangfold av profesjoner: arkeologer, arkitekter, etnologer, kunsthistorikere, sivilingeniører, teknikse konservatorer + + (her var et par til som ble nevnt i plenum og som jeg ikke oppfattet).
- et stort mangfold yrkesposisjoner: eiendomsforvaltning, frittstående forskningsinstitusjoner, museer, myndighetsorganer, privat konsulent/rådgivervirksomhet, undervisningsinstitusjoner.

ARRANGEMENTET

I løpet de par dagene fanget jeg bare opp positive kommentarer....

Personlig vil jeg likevel fremholde at noe mer tid kommentarer og diskusjoner av innleggene – gjerne forberedt av en oppnevnt kommentator – både i plenum og gruppene ville vært en fordel.

Dessuten: Selv om vi tilhører en felles nordisk språkfamilie, er det et visst behov for at fremførings-teknikken pleies, særlig når innlegg fremføres i rom med såpass lang etterklangstid som i Arkitekt-skolens auditorier. Det handler om å være tydelige i samværet med våre nordiske søsken.

ENIGHET

Hva vi er enige om trenger ikke diskusjon ved denne avslutningen. Vi er enige om

- at bygningsarkeologi er viktig for å kunne pleie en kultivert omgang med gamle bygninger
- at vi savner tydeligere krav til kvalifisert dokumentasjon og tolking ved inngrep i de verneverdige bygningene. Det foreligger i så måte en betydelig ubalanse mellom førhistoriske og middelalderiske kulturminner og de yngre.

*Konferencedeltagerne siger tak for den økonomiske støtte og for tre udbytterige dage i København.
Foto Jan Ahlstrøm 2007.*

Hva vi kanskje ikke er umiddelbart enige om er

FREMTIDEN

En mulig fremtid kan være et nettverk – og da går jeg over fra referering til forslag.

- som kan ivareta erfaringsutvekslingen, dvs. den faglig-sosiale arena
- som kan påvirke profesjonsutviklingen, dvs. undervisningen
- som kan påvirke markedsutviklingen, dvs. finansieringskildene

Jeg aner kimer til profesjonskamp og tror vi må rydde den helt ut. Selv samlet er vi så små at vi har alt å tape ved innbyrdes kamp, da spilles raskt vi ut over alle sidelinjer.

For å gjøre en mulig lang utredning kort, går jeg rett på et forslag. Et nettverk trenger styring. Jeg ønsker meg at

- hvert av de nordiske har en deltager i en styringsgruppe for det bygningsarkeologiske nettverk.

Jeg ønsker meg også at sentrale virksomhetsfelt er representert i gruppen, nemlig

- den frie utøvelse
- utdanning
- myndighetsutøvelse

Det vil også være ønskelig at så mange som mulig av profesjonene er representert i styringsgruppen. Alle deltagere i styringsgruppen bør søke støtte i nasjonale nettverk. «

Som Hansteen påpegede i sin sammenfatning var konferencens viktigste begivenhed etableringen af et nordisk forum for bygningsarkæologi. På konferencen valgtes tre af styringsgruppens medlemmer:

Danmark: Ebbe Hædersdal, arkitekt, middelalderarkæolog, fri udøver, formand.

Norge: Marte Boro, arkitekt, byantikvar i Oslo.

Finland/Åland: Kari Uotila, arkæolog, docent, Åbo Universitet.

I løbet af sommeren blev der udset yderligere tre landerepræsentanter:

Sverige: Karna Jönsson, antikvar, Riksantikvarieämbetet.

Island: Thorsteinn Gunnarson, arkitekt, formand for bygningsfredningsnævnet 'husafridunarnefnd'.

Færøerne: Simun V. Arge, afdelingsleder, Nationalmuseet på Færøerne.

OPFØLGNING

I november 2007 var formanden på rejse i Sverige og i Norge – bl.a. for at indlede en diskussion om, hvilken organisationsform og hvilke mål man kunne tænke sig for Nordisk forum for bygningsarkæologi. Der blev afholdt møder med styringsgruppemedlemmer og andre repræsentanter fra de omtalte lande i Linköping, Mariestad, Oslo og Trondheim. På møderne rejstes spørgsmål som: hvorvidt forummet skulle organiseres som et netværk, en forening, NGO, evt. med høringsrettigheder (remiss-instans)? Indenfor hvilke rammer Nordisk Forum skal virke: Bygningsarkæologi alene, bygningsarkæologi og kulturmiljø o.a.? Hvilke mål man skulle have: Mere undervisning, mere forskning (fælles og parallelle projekter), flere bygningsarkæologiske undersøgelser, øget interesse for faget? Hvilke aktiviteter: Konferencer og workshops, hjemmeside, publikationer (tidsskrift, nyhedsbrev, netpublikation), informationskampagner (bl.a. et bygningsarkæologiens år), sekretariat, nordisk forskningskoordinator eller andre aktiviteter? Hvordan det alt sammen skal finansieres: Medlemskab (individuelle, institutions-), ansøgninger om økonomisk støtte (diverse fonde) eller andre finansieringskilder? De samme spørgsmål vil i den kommende tid blive taget op med repræsentanter fra de øvrige lande – hvor dette er muligt ved personlige møder, ellers pr. telefon og mail. Her skal blot skitseres nogle hovedlinier ud fra de drøftelser, der hidtil har været ført.

Flere var interesserede i at få afklaret hvilke uddannelsesinstitutioner, faggrupper og myndigheder,

I november 2007 afholdtes de første møder for at diskutere netværkets fremtid, bl.a. i Linköping og Oslo. Foto: Ebbe Hædersdal og NIKU 2007.

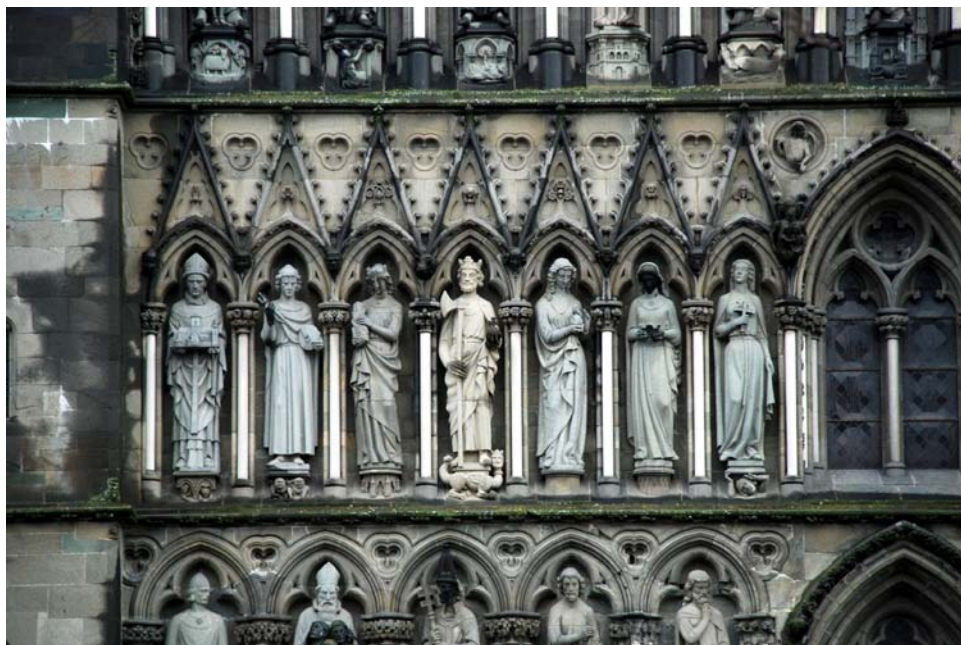
Saxegården, Oslo. Tv. Dekoreret loftsbjælke. Th. Det er ikke blot mennesker, der efterlader sig spor i den bygningskulturelle arv. Fotos Ebbe Hædersdal 2007.

der på den ene eller anden måde beskæftiger sig med bygningsarkæologi, hvorledes de tolker begrebet, og hvordan lovgrundlaget for bygningsarkæologiske undersøgelser er i de forskellige lande. Som allerede bemærket af Hans Jacob Hansteen i forbindelse med konferencen, kan der måske være tilløb til en professionskamp. Derfor er det vigtigt at få undersøgt forholdene for at kunne virke for samarbejde og enighed i stedet for at ende i kompetencestridigheder. Bedre kommunikation er ønskelig, så man ved, hvad der foregår på forskellige niveauer inden for fagområdet. En krydsbefrugtning af forskellige måder at opfatte bygningsarkæologien på kan føre til en metodeudvikling. Man ser gerne flere bygningsarkæologiske undersøgelser; men frem for alt undersøgelser, som er videnskabeligt og klart motiverede. En diskussion af undersøgelsesniveauet i forbindelse med forskellige arbejdsopgaver kunne være interessant.

Der fremsættes forskellige synspunkter på konferencens form og indhold. Nogle foretrækker temakonferencer, andre understreger vigtigheden af konferencens bredde, når man skal danne sig et indtryk af, hvad der foregår på området i de forskellige lande, i forskellige faggrupper, i uddannelsesinstitutionerne og hos myndighederne. Workshop-formen egner sig bedre til temamøder, af hvilke der allerede findes en del; f.eks. ruinseminarer og kirkearkæologiske seminarer.

Et forskningssamarbejde på tværs af landegrænserne vil stimulere fagområdets metodeudvikling. Den finske repræsentant i styringsgruppen, Kari Uotila, har f. eks. peget på et samarbejde omkring laserscanning, evt. med udgangspunkt i en workshop. Fra dansk og norsk side har spørgsmålet om en håndbog i bygningsarkæologi været berørt. "Restaureringens historie og ideologi" er et forskningsprojekt som kunne udvikles parallelt i de nordiske lande. Bygningsarkæologiens rolle i restaureringshistoriens udvikling og som et væsentligt element i restaureringsprocessen kan få en central placering i et sådant projekt. Det ville være interessant at undersøge mulighederne for at få oprettet en stilling som nordisk forskningskoordinator, der kunne gå på omgang imellem de nordiske lande. En forskningskoordinator skulle tage initiativer til og støtte udviklingen af nye forskningsprojekter. Det synes dog at være et fremtidens mål for et forskningssamarbejde.

En god økonomi vil være nødvendig for at sikre et højt aktivitetsniveau. Finansieringsspørgsmålet har derfor stor betydning og vil også få indflydelse på, hvilken organisationsform man vælger. Individuelle medlemskaber vil med de afgifter, der betragtes som normen i de nordiske lande, ikke kunne stå alene. Institutionsmedlemskaber vil kunne bidrage med flere midler; men hvis ambitionsniveauet skal hæves ud over at afholde en konference hvert andet år, vil der hurtigt skulle skaffes midler fra offentlige myndigheder eller fonde. Mange peger derfor på en forsigtig begyndelse: konferencen er vigtig; men også hjemmesiden må prioriteres. Hjemmesiden bør opdateres med jævne mellemrum,

Møderejsen gik også til Trondheim, hvor Nidaros domkirken konstant fornyes. Foto Ebbe Hædersdal 2007.

og der må derfor udses repræsentanter i hvert af de nordiske lande, som vil kunne indsamle materiale og hjælpe webredaktøren med det redaktionelle arbejde. Man bør således fremskaffe midler dels til konferencen, dels til hjemmesiden – evt. til et lille sekretariat i lighed med Nordisk Kalkforum. Det er tanken at afholde et to dages styringsgruppemøde i Danmark i løbet af 2008 som opfølgning på de indledende diskussioner. Til mødet er der planer om at indbyde højt placerede myndigheds personer fra de nordiske lande for at få diskuteret, hvordan man skal komme videre, og om det er muligt at finde finansiering for de aktiviteter, man ønsker at sætte i gang. Til mødet vil der ud over styringsgruppen og indbudte forelæsere blive inviteret et antal repræsentanter fra de nordiske lande. Det maximale antal deltagere vil blive omkring 40. På mødet træffes også beslutning om, hvornår og hvor den næste konference finder sted.

TAK!

Som konferenceleder og formand for Nordisk forum for bygningsarkæologi ønsker jeg at udtrykke en dybtfølt tak til Nordisk Kulturfond for den støtte, der blev givet til vores første konference. De foregående afsnit i rapporten illustrerer, hvilken succes konferencen har været og hvilken udvikling, der nu er sat i gang takket være den håndsækning, fondet har ydet. Endnu en dybtfølt tak skal lyde til Institut for Bygningkultur på Det kgl. danske Kunstakademies Arkitektskole, som beredvilligt deltog i arrangementet.

Et arrangement af denne karakter klarer sig aldrig uden hjælp fra en lang række personer; men jeg vil dog fremhæve mine kontakter på instituttet foruden Gregers Algreen-Ussing, Lene Gerd Larsen, Cathrine Gerner Hansen, Mette Mægaard og ikke mindst Marianne Schou, som alle har udført et

stort stykke arbejde for at konferencen skulle blive vellykket. Det er ikke mindst deres skyld, at vi efter tre spændende konferencedage kunne sende alle danske og nordiske kolleger hjem glade, veltilfredse og fulde af nye indtryk og med gode minder om opholdet på Kunstakademiets arkitekt-skole. Også konferencens foredragsholdere og ekskursionens guider må berømmes for deres velvil-lige indsats.

Ebbe Hædersdal

Konferencen modtog støtte fra

norden

Nordisk Kulturfond

Redaktion og layout: Ebbe Hædersdal.
Kopiering og eftertryk tilladt med kildeangivelse.